Lietas Nr. 11200002817
Lietas arhīva Nr. K13-0127-17/1

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Dobelē 2017. gada 1. februārī

Dobeles rajona tiesa
tiesnese Inga Putra
piedaloties prokurorei Ieviņai Inauskai

atklātā tiesas sēdē neatliekamības kārtībā iztiesāja krimināllietu, kurā /pers. C/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] Tiesas izmeklēšanā tiesa konstatēja, ka /pers. C/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē.

2017. gada 12. janvārī plkst. 02.40 /pers. C/ bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļu vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas) Dobeles novadā, Dobelē, pa Uzvaras ielu virzienā no Brīvības ielas uz Viestura ielu, būdams alkohola ietekmē, alkohola koncentrācija asinīs 1,9320 promiles pēc pirmā mērījuma, 1,7756 promiles pēc otrā mērījuma, vadīja automašīnu Opel Astra Caravan, valsts reģistrācijas Nr. /TL numurs/.

Ar šādām darbībām /pers. C/ izdarīja Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

[2] Tiesas sēdē /pers. C/ savu vainu atzina pilnīgi un tiesai apliecināja, ka apsūdzībā norādītās darbības neapstrīd, jo tās atbilst faktiskajiem apstākļiem. Piekrīt pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai, jo pierādījumus lietā neapstrīd. Izdarīto nožēlo.

Prokurore izteica viedokli, ka lietā nav nepieciešams veikt pierādījumu pārbaudi, jo konstatēti Kriminālprocesa likuma 499. pantā paredzētie apstākļi.

Tiesas sēdē apsūdzētajam izskaidrota pierādījumu pārbaudes neveikšanas procesuālā būtība un sekas.

Tiesa, ievērojot apsūdzētā un prokurores izteiktos viedokļus, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. pantu, nolēma lietā neveikt pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzina savu vainu visā viņam izvirzītajā apsūdzībā un piekrita neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā. Tiesai pēc lietas materiālu pārbaudes nav radušās šaubas par apsūdzētā vainu.

Motīvu daļa

[3] Apsūdzētā darbības par noziedzīgo nodarījumu ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas, jo viņš vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē. Apsūdzētā vaina lietā ir pierādīta. Apsūdzētais par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ir sodāms.

[4] Saskaņā ar Krimināllikums 262. panta pirmo daļu par transportlīdzekļa vadīšanu, ja nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas vai ir atņemtas) un ja vadītājs atrodas alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē, soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Atbilstoši Krimināllikuma 35. panta otrai daļai, soda mērķis ir aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46. pantu, nosakot soda veidu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un tā radīto kaitējumu, viņa personību, bet, nosakot soda mēru apsūdzētajam, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst cietušā, sabiedrības un pārkāpēja interesēm. Visu iesaistīto pušu interešu ievērošana ir svarīgs priekšnosacījums efektīvai krimināls odu politikai. Kriminālsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, bet tiesiskais instruments, kas var mazināt ar noziedzīgo nodarījumu radītās sāpes un ciešanas, kā arī atturēt personas no pārkāpumu izdarīšanas *(sk. Judins A. Kriminālsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista Vārds, 19.03.2013., Nr. 11 (762)).*

[5] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. pantu, izdarītais noziedzīgais nodarījums klasificējams kā mazāk smags noziegums, ar kuru apdraudēta satiksmes drošība.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499. panta trešās daļas nosacījumiem, tiesas izmeklēšanā, pārbaudot apsūdzētās personas raksturojošos datus, tiesa konstatēja, ka apsūdzētais ieguvis pamatizglītību, neprecējies, ir dzīvesbiedre, apgādībā viena nepilngadīga persona – meita, algotu darbu nestrādā, ir Nodarbinātības valsts aģentūrā reģistrēts bezdarbnieks, bezdarbnieka pabalsts 140 *euro* mēnesī, kas tiks maksāts vēl 2 mēnešus, kā

bezdarbnieks drīz apmeklēs kursus un mācīsies par metinātāju, saņemot stipendiju aptuveni 100 *euro* mēnesī, dzīvo ar dzīvesbiedri un meitu savā deklarētajā dzīvesvietā Auces novadā /adrese/, iepriekš vienu reizi sodīts, sodāmība dzēsta, vairākkārt pieļāvis administratīvos pārkāpumus, piemērotie naudas sodi izpildīti daļēji. Lietas iztiesāšanas laikā noskaidrots, ka apsūdzētais labprātīgi samaksājis izdevumus par alkohola koncentrācijas pārbaudi 15,65 *euro*, kas apsūdzēto raksturo pozitīvi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta otro daļu par atbildību mīkstinošo apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētais savu vainu vaļsirdīgi atzīst un izdarīto nožēlo.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 12. punktu tiesa atbildību pastiprinošus apstākļus nesaskata.

[6] Nosakot soda veidu apsūdzētajam, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais izdarījis mazāk smagu noziegumu, kaitīgās sekas nav iestājušās, taču pastāvēja nopietns apdraudējums, proti, apsūdzētais apdraudēja gan savu veselību un dzīvību, gan citu satiksmes dalībnieku veselību un dzīvību. Tāpat tiesa ņem vērā personas raksturojošos datus, attieksmi pret izdarīto pārkāpumu un to, ka apsūdzētais, piekrizdams pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, izvēlējies vienkāršāka procesa veidu un paātrinājis vienkāršāku krimināltiesisko attiecību noregulēšanu.

Ņemot vērā minēto, tiesas ieskatā Krimināllikuma 35. pantā noteiktais soda mērķis tiks sasniegts ar mazāk ierobežojoša soda piemērošanu, konkrēti, apsūdzētajam piemērojams piespiedu darbs, jo brīvības atņemšanas sods vai naudas sods nav atbilstošs un lietderīgs.

Piespriežot sodu piespiedu darba veidā, apsūdzētais tiks iesaistīts sabiedrībai nepieciešamos darbos bez atlīdzības, un piespiedu darbs ir sabiedrībai būtiski lietderīgāks nekā brīvības atņemšanas sods. Piespiedu darba izciešanas rezultātā apsūdzētais tiks motivēts laboties.

Tiesa nekonstatē apstākļus, kuri liegtu apsūdzētajam izpildīt piespiedu darbu. Ja notiesātais apzinīgi izpildīs piemēroto piespiedu darbu un pienākumus, tas norādīs uz to, ka notiesātais ir motivēts laboties, līdz ar to tiks panākta notiesātās personas resocializācija.

[7] Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka lietā nav konstatēts neviens atbildību pastiprinošs apstāklis, bet ir konstatēts atbildību mīkstinošs apstāklis, līdz ar to sods nosakāms nedaudz virs vidējās robežas.

[8] Ņemot vērā, ka transportlīdzeklis, ar kuru izdarīts noziedzīgs nodarījums, nepieder apsūdzētajam, Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas sankcijā paredzētais papildsods – mantas konfiskācija, nav piemērojams.

[9] Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam ir piemērojams Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas soda sankcijā noteiktais papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, kas izpaužas arī kā liegums iegūt transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, jo apsūdzētajam transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas.

Izvērtējot jautājumu par tiesību atņemšanas termiņu, tiesa ņem vērā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15] panta ceturto daļu, kur par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatētā alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 1,5 promili, likumdevējs kā obligātu paredz tiesību atņemšanu uz 4 gadiem.

Ņemot vērā, ka apsūdzētā izelpas gaisā ir konstatēta alkohola koncentrācija 1,7756 promiles (otrais mērījums, ņemot vērā pieļaujamo kļūdu), kas pārsniedz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15] panta ceturtajā daļā pieļaujamo normu, kā arī to, ka apsūdzētajam nekad nav bijušas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, tiesa uzskata, ka papildsods nosakāms vismaz uz tādu pašu termiņu, kā to noteic sankcija par attiecīgo administratīvo pārkāpumu.

Apsūdzētais riskēja un vadīja transportlīdzekli, apzinoties, ka viņš ir alkohola reibumā, un apzinoties, ka viņam nav tiesību vadīt transportlīdzekli, turklāt mēroja ievērojamu attālumu no Auces uz Dobeli, tādējādi parādīja ļoti nenopietnu attieksmi pret ceļu satiksmes noteikumu ievērošanu. Tiesas vērtējumā minēto apstākļu dēļ nav pieļaujams, ka apsūdzētais tuvākajā laikā vadītu transportlīdzekļus.

[10] Apsūdzētajam piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā. Tiesai nav pamata uzskatīt, ka apsūdzētais varētu izvairīties no sprieduma izpildes, tāpēc piemērotais drošības līdzeklis atceļams pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 527., 528. pantu, tiesa

nosprieda

atzīt par vainīgu /pers. C/ noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā un sodīt ar piespiedu darbu uz 180 (simt astoņdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz četriem gadiem, bez mantas konfiskācijas.

Noteikt pienākumu /pers. C/ pieteikties piespiedu darba izpildes uzsākšanai Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai 10 (desmit) darba dienu laikā no dienas, kad stājies spēkā tiesas spriedums.

Atcelt drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Spriedumu par piespriesto sodu vai sakarā ar pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt 10 dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Dobeles rajona tiesai.

Tiesnese I. Putra